

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lipca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach - Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Teresa Kołbuc
Sędziowie:	SSO Teresa Strojnowska SSO Rafał Adamczyk (spr.)

Protokolant: st. prot. sąd. Agnieszka Baran

po rozpoznaniu w dniu 24 lipca 2015 r. w Kielcach

na rozprawie

sprawy z wniosku E. K.

z udziałem D. K.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestnika

od postanowienia Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 27 maja 2014 r., sygn. akt VII Ns 472/10

postanawia:

I zmienić zaskarżone postanowienie w punkcie 4. (czwartym) w ten sposób, że zapłatę zasądzonej kwoty 206901,50 zł (dwieście sześć tysięcy dziewięćset jeden złoty pięćdziesiąt groszy) rozłożyć na sześć rat:

- pierwsza w kwocie 157616,31 zł (sto pięćdziesiąt siedem tysięcy sześćset szesnaście złotych trzydzieści jeden groszy), płatna w terminie do 28 października 2015 r.,

- druga w kwocie 10000 zł (dziesięć tysięcy złotych), płatna w terminie do 31 grudnia 2016 r.,

- trzecia w kwocie 10000 zł (dziesięć tysięcy złotych), płatna w terminie do 31 grudnia 2017 r.,

- czwarta w kwocie 10000 zł (dziesięć tysięcy złotych), płatna w terminie do 31 grudnia 2018 r.,

- piąta w kwocie 10000 zł (dziesięć tysięcy złotych), płatna w terminie do 31 grudnia 2019 r.,

- szósta w kwocie 9285,19 zł (dziewięć tysięcy dwieście osiemdziesiąt pięć złotych dziewiętnaście groszy), płatna w terminie do 31 grudnia 2020 r.,

z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat;

II oddalić apelację w pozostałej części;

III zasądzić od E. K. na rzecz D. K. kwotę 13407,54 zł (trzydzieści tysięcy czterysta siedem złotych pięćdziesiąt cztery grosze) z ustawowymi odsetkami od dnia 24 lipca 2015 r. do dnia zapłaty, tytułem wydatku - spłaty kredytu hipotecznego za okres od dnia 5 kwietnia 2013 r. do dnia 6 lipca 2015 r.

II Ca 481/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 27 maja 2014 r. Sąd Rejonowy w Kielcach ustalił, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków D. K. i E. K. wchodzi własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego, oznaczonego nr (...), położonego w K. przy ul. (...) o wartości 209336 zł (punkt(...)), prawo własności samochodu marki S. (...) o wartości 3000 zł (punkt (...)) oraz prawo własności samochodu marki H. (...) o numerze rejestracyjnym (...), numer identyfikacyjny (...) o wartości 9000 zł (punkt (...)); w ramach podziału majątku dorobkowego Sąd przyznał: na rzecz E. K. opisane w punkcie (...) spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu oraz prawo własności opisanego w punkcie (...) samochodu marki H. (...), a na rzecz D. K. przyznał prawo własności opisanego w punkcie (...) samochodu marki S. (...) (punkt (...)); zasądził od E. K. na rzecz D. K. kwotę 107668 zł tytułem spłaty, płatnej w terminie trzech miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia (punkt (...)); zasądził od D. K. na rzecz E. K. kwotę 206901,50 zł tytułem nakładów z majątku wspólnego na nieruchomości oznaczoną numerem (...), położoną w B., dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) (punkt (...)); zasądził tytułem nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu od E. K. na rzecz D. K. kwotę 7148 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 maja 2013 r. i dalszymi każdorazowymi odsetkami ustawowymi do dnia zapłaty (punkt (...)); zasądził tytułem nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci spłaty kredytu hipotecznego za okres od dnia 18 listopada 2008 r. do dnia 3 kwietnia 2013 r. od E. K. na rzecz D. K. kwotę 24699,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 maja 2013 r. i dalszymi każdorazowymi odsetkami ustawowymi do dnia zapłaty (punkt (...)); zasądził tytułem nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci spłaty kredytu debetowego od E. K. na rzecz D. K. kwotę 4693,27 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 maja 2013 r. i dalszymi każdorazowymi odsetkami ustawowymi do dnia zapłaty (punkt (...)); oddalił roszczenia stron o zasądzenie nakładów i zwrot pożytków w pozostałym zakresie (punkt (...)); nakazał pobrać od D. K. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kielcach kwotę 2284,95 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych (punkt (...)) oraz orzekł, że wnioskodawczyni oraz uczestnik ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie we własnym zakresie (punkt (...)).

Sąd Rejonowy ustalił, iż w dniu 21 kwietnia 1990 r. E. K. i D. K. zawarli związek małżeński, który został następnie rozwiązany przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 23 września 2008 r. w sprawie o sygn. akt I C 2436/07. W skład majątku dorobkowego E. K. i D. K. w dacie ustania wspólności majątkowej wchodziły: własnościowe spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego o powierzchni użytkowej 54,3 m², położone w K. przy ul. (...) o wartości 209336 zł, samochód osobowy marki H. (...) o wartości 9000 zł, samochód osobowy marki S. (...) o wartości 3000 zł oraz meble i sprzęt AGD. Wkład mieszkaniowy został pokryty częściowo z likwidacji stanowiących majątek osobisty D. K. książeczki mieszkaniowej (...) nr (...) w kwocie 273,39 zł (po denominacji) oraz z likwidacji książeczki mieszkaniowej (...) nr (...) w kwocie 225,68 zł (po denominacji). Wkład mieszkaniowy wymagany do otrzymania przydziału stanowił 10 % kosztów budowy, tj. 1.600,84 zł (po denominacji), a zatem z likwidacji książeczek został pokryty wkład w 34,15 %. Środki na pozostałą część wkładu pochodziły z majątku wspólnego. Pozostałe składniki majątkowe zostały nabyte w trakcie trwania małżeństwa, ze środków stanowiących w całości majątek wspólny.

W trakcie małżeństwa E. i D. K. podjęli decyzję o budowie domu jednorodzinnego na działce położonej w B. przy ulicy (...). Nieruchomość ta została darowana do majątku osobistego D. K. przez jego rodziców. Budowa domu rozpoczęła się w lipcu 2003 r. Małżonkowie K. finansowali inwestycję początkowo z własnych oszczędności i bieżących dochodów, a następnie w 2004 r. zaciągnęli kredyt hipoteczny w wysokości 120000 zł w L. Banku, a wkrótce potem zaciągnęli kolejny kredyt w (...) denominowany we frankach szwajcarskich w kwocie 75741,59 CHF, stanowiący równowartość około 190000 zł, który to kredyt przeznaczyci na spłatę pierwszego kredytu, a w pozostałej części na

budowę domu. Prowadzeniem prac budowlanych i organizacją procesu budowy w największym stopniu zajmowała się matka uczestnika - J. K.. W tym okresie D. K. przeważnie pracował w delegacji za granicą. J. K. oprócz organizacji procesu budowy przekazała D. K. na cele związane z budową domu kwotę 20000 zł. Rodzice wnioskodawczyni E. K. także pomagali przy budowie, ale w znacznie mniejszym zakresie. Przekazywali również D. i E. K. pieniądze z przeznaczeniem na budowę domu. Inwestycja została zakończona w 2007 r. i w tym samym roku E. K. i D. K. przeprowadzili się do nowego domu. Wartość domu (bez gruntu) w stanie istniejącym w dniu uprawomocnienia się wyroku rozwodowego wynosiła 433803 zł. Latem 2007 r. E. K. wyprowadziła się z domu w B. i zamieszkała z rodzicami. We wrześniu 2007 r., po uprzednim wypowiedzeniu umowy najmu mieszkania przy ul. (...), wnioskodawczyni zamieszkała wraz z córką w tym lokalu i mieszkają tam one aż do chwili obecnej, pokrywając koszty utrzymania mieszkania. E. K. po rozwodzie wymieniła w mieszkaniu stolarkę okienną i drzwi wejściowe. Uczestnik D. K. przez cały czas jest właścicielem domu jednorodzinnego, który obecnie wynajmuje. W trakcie trwania małżeństwa D. K. zaciągnął kredyt odnawialny w rachunku oszczędnościowym (...) w kwocie wynoszącej 9986,54 zł na dzień ustania wspólności majątkowej. Środki z kredytu zostały przeznaczone na prace wykończeniowe. Kredyt ten został spłacony przez D. K. w dniu 29 czerwca 2011 r. W okresie po uprawomocnieniu się wyroku rozwodowego, D. K. spłacał raty zaciągniętego kredytu i w okresie od 18 listopada 2008 r. do 3 kwietnia 2013 r. dokonał spłaty kredytu w łącznej kwocie 14486,58 CFH.

W tak ustalonym stanie faktycznym, Sąd Rejonowy uznał, iż wniosek E. K. o podział majątku wspólnego zasługuje na uwzględnienie. Sąd pierwszej instancji wskazał, że skład majątku wspólnego nie był sporny, wnioskodawczyni i uczestnik nie kwestionowali powinnośi rozliczenia nakładów na rzecz majątku osobistego D. K. w postaci kosztów budowy domu na nieruchomości będącej własnością uczestnika, choć zakres i wartość tych nakładów była już sporna. Wartości nieruchomości w K. oraz nakładów w postaci domu jednorodzinnego w B. zostały ustalone przez Sąd w oparciu o opinię biegłej z zakresu szacowania nieruchomości U. P., a dla ustalenia wartości budynku niezbędne było uprzednie ustalenie powierzchni użytkowej tej nieruchomości przez biegłą z zakresu budownictwa H. G.. Sąd pierwszej instancji podkreślił, iż w niniejszej sprawie uczestnicy zgodnie przedstawili wolę podziału majątku poprzez przyznanie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego oraz prawa własności samochodu marki H. (...) na rzecz wnioskodawczyni, a prawa własności samochodu marki S. (...) na rzecz uczestnika. Ustalając wartość majątku wspólnego, Sąd oparł się na opinii biegłej U. P., która określiła wartość lokalu mieszkalnego na kwotę 209336 zł, natomiast wartość samochodów została zgodnie wskazana przez uczestników (H. (...) – 9000 zł, S. (...) – 3000 zł). Łączna wartość majątku wspólnego wyniosła 221336 zł, udziały byłych małżonków są równe, a skoro uczestnik otrzymał w ramach podziału składnik majątkowy o wartości 3000 zł, to na podstawie art. 212 § 2 k.c. Sąd pierwszej instancji zasądził na rzecz D. K. od wnioskodawczyni kwotę 107683 zł, oznaczając termin płatności tej kwoty na trzy miesiące, stosownie do treści art. 212 § 3 k.c. Sąd Rejonowy przyjął, iż ustaloną wartość nakładów z majątku wspólnego na nieruchomość położoną w B. na kwotę 433803 zł należy pomniejszyć o kwotę 20000 zł, jaką uczestnik otrzymał od swojej matki na budowę domu. W ocenie Sądu pierwszej instancji, brak było podstaw do ustalenia wysokości kwot przekazywanych przez rodziców wnioskodawczyni, darowizny te były czynione przez rodziców E. K. na rzecz obojga małżonków, zatem nie wchodziły w skład majątku osobistego. Z kolei darowizny czynione przez matkę uczestnika były dokonywane na nieruchomość stanowiącą majątek osobisty D. K.; jeśli więc matka uczestnika dokonywała przysporzenia w postaci zapłaty za część materiałów budowlanych i zapłaty za część pracy, to nie czyniła ona przysporzeń do majątku wspólnego. Sąd Rejonowy podniósł także, iż zeznania zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnika, a nadto zeznania świadka J. K. były zgodne co do tego, że matka uczestnika przekazała kwotę 20000 zł i dlatego Sąd odliczył tę kwotę od kosztów budowy domu, co ostatecznie pozwoliło na ustalenie wysokości nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika w kwocie 413803 zł. Wnioskodawczyni już we wniosku zgłosiła żądanie rozliczenia nakładu w postaci budowy domu, wskazując wartość tego nakładu na kwotę 750000 zł, a tym samym – zdaniem Sądu pierwszej instancji – E. K. złożyła wniosek o zasądzenie z tytułu nakładu kwoty 375000 zł. W ocenie Sądu Rejonowego, żądanie to jest zasadne jedynie do kwoty 206951,50 zł (1/2 z 413803 zł). Sąd pierwszej instancji uznał za bezzasadne żądanie wnioskodawczyni rozliczenia kosztów utrzymania lokalu przy ul. (...) w okresie od października 2007 r. do marca 2013 r., wskazując, że E. K. nie wykazała, aby dokonywała wydatki na mieszkanie ze swojego majątku osobistego, a jeżeli dokonywała je z wynagrodzenia za pracę, to stanowiło ono do czasu ustania wspólności majątek wspólny. Według Sądu Rejonowego, brak było także podstaw do rozliczenia wydatków

w postaci ponoszonych przez wnioskodawczynię kosztów utrzymania mieszkania, które czyniła po rozwodzie, bowiem tylko ona korzystała z mieszkania i ponoszenie wydatków jest skorelowane z korzyściami jakie czerpała w postaci możliwości bezpłatnego korzystania z lokalu. Ponadto obciążenie uczestnika obowiązkiem partycypowania w wydatkach związanych z utrzymaniem mieszkania byłoby sprzeczne z zasadami współzycia społecznego. Sąd pierwszej instancji zwrócił uwagę, iż nie jest zasadne domaganie się przez wnioskodawczynię zwrotu nakładów na mieszkanie w postaci wymiany okien i drzwi wejściowych w kwocie 4340 zł, bowiem nakłady te zostały poczynione już po ustaniu wspólności majątkowej, nieruchomości przypadła wnioskodawczyni zgodnie z jej żądaniem, a Sąd ustalił stan nieruchomości na datę ustania wspólności majątkowej, a więc bez nakładów. Sąd Rejonowy uznał za niezasadne żądanie rozliczenia nakładów w postaci darowizny poczynionej przez rodziców wnioskodawczyni w kwocie 10000 zł, wskazując, że nie zostało wykazane, czy rzeczywiście rodzice wnioskodawczyni darowali jej tę kwotę. Sąd pierwszej instancji dokonał natomiast rozliczenia nakładów na mieszkanie przy ul. (...), podnosząc, iż z zaświadczenia likwidacji ksiągczek mieszkaniowych wynika, że środki zgromadzone na ksiągczkach bezspornie powstały przed zawarciem małżeństwa i stanowiły majątek odrębny uczestnika. Likwidacja ksiągczek D. K. stanowiła 34,15 % wkładu mieszkaniowego niezbędnego do ustanowienia spółdzielczego lokatorskiego prawa do lokalu, zatem kwota z ksiągczek oszczędnościowych stanowiła 3,415 % wartości mieszkania, co daje sumę 7148 zł (209336 zł x 3,415 %) wraz z odsetkami od dnia 8 maja 2013 roku. W ocenie Sądu Rejonowego, bezzasadne było żądanie uczestnika rozliczenia pożytków z tytułu zajęcia mieszkania przez wnioskodawczynię, gdyż opierało się ono na hipotetycznych podstawach i możliwościach wynajmu lokalu mieszkalnego, D. K. nigdy nie domagał się dopuszczenia do współposiadania lokalu, a jedynie raz zażądał kluczy do mieszkania, ale „po złości eksmałżonce”, a ponadto na uczestniku wciąż ciążył obowiązek wynikający z art. 27 k.r.o., m. in. polegający na zapewnieniu środków utrzymania i zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych niepełnoletniej córce, której miejsce pobytu zostało ustalone przy matce. Zdaniem Sądu pierwszej instancji, uczestnik bezzasadnie domagał się obniżenia wartości spłaty z rozliczenia nakładów na dom jednorodzinny, położony w B. o wartość kredytu hipotecznego. Sąd podkreślił, iż nieruchomości obciążona hipoteką nie stanowi majątku dorobkowego, lecz wchodzi w skład majątku osobistego uczestnika i w związku z tym obniżenie spłaty o wartość obciążenia rzeczowego jest niezasadne. Umowa kredytowa zaciągnięta w celu sfinansowania domu w dalszym ciągu jest ważna i skuteczna i oboje małżonkowie są obowiązani do spełnienia świadczeń względem banku, natomiast Sąd nie jest uprawniony do „dzielenia” niespłaconego długu, gdyż byłaby to niedopuszczalna ingerencja w treść stosunku prawnego łączącego byłych małżonków z wierzycielem (osobą trzecią). Odnosząc się do żądania D. K. rozliczenia spłaty debetu zaciągniętego na koncie obsługującym kredyt hipoteczny o wartości 10000 zł, Sąd Rejonowy zaznaczył, że zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnik zgodnie stwierdzili w swoich zeznaniach, iż wszelkie kredyty po wyprowadzce E. K. i córki spłacał uczestnik. Z zaświadczenia Banku (...) wynika wartość debetu w kwocie 9998,54 zł na dzień uprawomocnienia się wyroku rozwodowego oraz, że należność ta została spłacona już po ustaniu wspólności majątkowej, zatem - zdaniem Sądu pierwszej instancji - zasadne jest roszczenie uczestnika, ale do kwoty wykazanej w zaświadczeniu z Banku (...), jako że D. K. spłacił zobowiązanie zaciągnięte wspólnie ze swojego majątku osobistego. Dlatego też wnioskodawczyni winna spłacić uczestnika kwotą 4693,27 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 maja 2013 r. Sąd Rejonowy przyjął, iż brak jest podstaw do uwzględnienia żądania uczestnika co do spłaty w wysokości połowy kredytu zaciągniętego na zakup pieca w kwocie 8800 zł, bowiem D. K. nie wykazał, aby taki kredyt został zaciągnięty, w jakiej dokładnie kwocie i w jakiej dacie, a w szczególności kiedy został spłacony. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, iż uczestnicy postępowania wciąż pozostają dłużnikami kredytowymi Banku (...) i zgodnie oświadczyli, że wszystkie kredyty spłaca D. K.; w związku z tym zażądał również spłaty od wnioskodawczyni w wysokości połowy spłaconego kredytu z majątku osobistego na rzecz majątku wspólnego od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o rozwodzie. Od 19 listopada 2008 r. do 3 kwietnia 2013 r. uczestnik spłacił kredyt w wysokości 14486 CHF. Po przeliczeniu wartości waluty obcej przez kurs 3,41 zł z dnia 13 listopada 2013 r., łączna kwota wynosi 49399 zł, zatem wnioskodawczyni winna jest zapłacić uczestnikowi kwotę 24699,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 8 maja 2013 r. Na dzień zamknięcia rozprawy faktyczna należność z tego tytułu była jeszcze większa, bowiem D. K. dokonuje dalszych, systematycznych wpłat i na datę 13 maja 2014 r. pozostało do spłacenia 60643,98 CHF. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że uczestnik nie rozszerzył swojego żądania zgłoszonego w dniu 8 maja 2013 roku, a Sąd nie jest uprawniony do orzekania w przedmiocie rozliczenia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny z urzędu i z tego względu ograniczył rozstrzygnięcie do okresu od dnia uprawomocnienia rozwodu do dnia 8 maja 2013 r. O nieuiszczonych kosztach sądowych Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r.

o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, a jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach postępowania Sąd wskazał art. 520 § 1 k.p.c.

Uczestnik D. K. wniósł apelację od powyższego postanowienia. Zaskarżył orzeczenie Sądu Rejonowego co do rozstrzygnięcia z punktu 2, 3, 4, 8, 9, zarzucając:

- naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż wnioskodawczyni w sposób określony w art. 187 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zgłosiła w sprawie żądanie zasądzenia na jej rzecz wierzytelności odpowiadającej wartości nakładu poczynionego na majątku osobistym uczestnika, mimo iż takiego żądania zgłoszonego zgodnie z art. 187 § 1 k.p.c. w sprawie brak; nadto na podstawie art. 229 § 1 k.c. skarżący podniósł zarzut przedawnienia roszczenia wnioskodawczyni w zakresie żądanych od uczestnika wartości nakładów na majątku osobistym D. K., w postaci domu mieszkalnego - przy założonych przez Sąd Rejonowy ustaleniach, iż E. K. wyprowadziła się z domu stron w B. latem 2007 r., zaś wnioszek w sprawie złożyła w dniu 27 lipca 2010 r., a więc po terminie jednego roku;

- naruszenie prawa procesowego, tj. art. 320 k.p.c. poprzez nierozłożenie należnej wnioskodawczyni zgodnie z punktem(...) postanowienia kwoty na raty, wynoszące po 450 zł miesięcznie, w sytuacji gdy raty kredytu hipotecznego uczestnik będzie regulował do 2037 r., płacąc 900 zł miesięcznie w imieniu wnioskodawczyni i swoim, a jak wynika z oświadczenia majątkowego D. K. nie jest on w stanie spłacić wobec wnioskodawczyni swej należności jednorazowo;

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 45 § 1 k.r.o. przez błędną wykładnię tego przepisu i w jej wyniku niedostrzeżenie, że w sytuacji gdy kredyt w kwocie 75741,59 CHF został pobrany w czasie trwania małżeństwa wnioskodawczyni i uczestnika, przez oboje byłych małżonków i został w całości zabezpieczony na nieruchomości stanowiącej majątek osobisty D. K., wartość niespłaconego kredytu na datę orzekania w sprawie, nie różni się w istocie rzeczy od długu zaciągniętego przez jednego z małżonków, z jego odpowiedzialnością osobistą i rzeczową za ten dług i spożytkowaniem tego długu na majątek stanowiący wspólny nakład w postaci domu, a taki dług jest nakładem z majątku tego z małżonków, który zaciągnął osobiste zobowiązanie, na majątek wspólny, podlegający rozliczeniu w sprawie o podział majątku wspólnego na zasadzie art. 45 § 1 k.r.o.;

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 46 k.r.o. w zw. z art. 1038 k.c., art. 1035 k.c. i art. 212 k.c. przez przyjęcie, iż obarczenie uczestnika D. K. w wyniku podziału majątku wspólnego całkowitą odpowiedzialnością rzeczową za dług zaciągnięty przez oboje małżonków K., w sposób zapobiegający skierowaniu przez wierzyciela roszczeń do drugiego z małżonków, podlega rozliczeniu w sprawie o podział majątku, przez zmniejszenie wartości nakładu obciążonego tym długiem o różnicę wartości nieruchomości nieobciążonej takim długiem hipotecznym, wobec nieruchomości obciążonej takim długiem;

- naruszenie prawa materialnego, tj. art. 47 § 1 i § 2 k.c. poprzez niezastosowanie tych norm do rozliczeń stron i nierozważenie, iż nakład w postaci domu mieszkalnego wzniesionego na nieruchomości stanowiącej majątek osobisty uczestnika, jako część składowa tej nieruchomości obciążonej kredytem hipotecznym ma wartość rynkową taką jak ta nieruchomość, nie zaś wartość rynkową jak nieruchomość nieobciążona długiem hipotecznym, które to rozumowanie wyklucza przyjęcie, że wnioskodawczyni winna być spłacona przez uczestnika pełną rynkową wartością tego nakładu, z pominięciem faktu obniżenia ceny rynkowej całej, a więc z nakładem, nieruchomości położonej w B., wobec obciążenia całej tej nieruchomości, wraz z jej częściami składowymi, kredytem hipotecznym.

Wskazując na powyższe zarzuty, uczestnik wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez przyjęcie zgodnie z jego wyliczeniem zawartym w piśmie z dnia 13 listopada 2013 r., iż obciążenie hipoteczne, wynikające z kredytu hipotecznego pobranego na budowę domu przez D. K. i E. K. zmniejsza wartość nieruchomości, a więc także tego nakładu o 254695 zł, co przy poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleniach określających wartość tego nakładu na kwotę 413803 zł, po odliczeniu od wartości nieruchomości kwoty 254695 zł wskazuje, że wartość rynkowa tego nakładu na datę 13 listopada 2013 r. wynosiła 159108 zł i wobec takiego stanu faktycznego zasądzenie od uczestnika w punkcie 4. zaskarżonego postanowienia w miejsce kwoty 206901,50 zł kwoty 79554 zł jako połowy wartości tego nakładu oraz o zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kosztów postępowania apelacyjnego według

norm przepisanych. Przy podzieleniu przez Sąd Okręgowy zarzutu przedawnienia roszczenia, uczestnik wnosił o uchylenie punktu 4. zaskarżonego postanowienia w całości, a w innym wypadku domagał się rozłożenia zasądzonej na rzecz wnioskodawczyni od uczestnika kwoty na raty po 450 zł miesięcznie, równoważone spłacanym wyłącznie przez uczestnika kredytem bankowym.

W uzasadnieniu apelacji D. K. wskazał, iż zastosowany przez Sąd Rejonowy sposób rozliczenia wierzytelności wnioskodawczyni wobec uczestnika narusza dyspozycję art. 47 § 1 i § 2 k.c., bowiem Sąd pierwszej instancji nie ustalił wartości nieruchomości z obciążeniem hipotecznym i zasądził na rzecz wnioskodawczyni spłatę od uczestnika tak, jakby nieruchomość była wolna od obciążeń, co nie jest zgodne ze stanem faktycznym. Skarżący podniósł, że nieruchomość obciążona jest kredytem hipotecznym w wysokości 254695 zł, a więc ma o tyle mniejszą wartość rynkową, w konsekwencji czego zasądzenie kwoty 206901,50 zł na rzecz wnioskodawczyni nie odpowiada wartości nakładu E. K.. D. K. zwrócił także uwagę, iż jego trudna sytuacja finansowa nie pozwala na jednorazową spłatę wnioskodawczyni kwotą 62000 zł, dlatego też jedynym rozwiązaniem jest rozłożenie kwoty zasądzonej w punkcie 4. postanowienia na raty po 450 zł miesięcznie, odpowiadające połowie rat kredytu hipotecznego spłacanego co miesiąc przez uczestnika. Zdaniem skarżącego, rozwiązanie przyjęte przez Sąd pierwszej instancji stawia wnioskodawczynię w uprzywilejowanej pozycji, bowiem to E. K. pozbywa się długu bankowego, za który odpowiada przez 23 lata D. K., a wnioskodawczyni spłatę ma otrzymać natychmiast.

W załączniku do protokołu rozprawy z dnia 24 lipca 2015 r. uczestnik zgłosił do potrącenia ze spłatą zasądzoną od D. K. na rzecz E. K. (ale tylko na wypadek nieuwzględnienia zarzutu naruszenia art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 229 § 1 k.c.) kwotę stanowiącą połowę spłaconego przez uczestnika kredytu w okresie od dnia 5 kwietnia 2013 r. do dnia 6 lipca 2015 r., obciążającego po połowie oboje byłych małżonków, czyli kwotę 13407,54 zł (26815,08 zł : 2), które to potrącenie obniża kwotę zasądzoną przez Sąd Rejonowy w punkcie (...) zaskarżonego postanowienia z kwoty 206901,50 zł do kwoty 193493,96 zł na datę 24 lipca 2015 r. Na wypadek nieuwzględnienia zarzutu potrącenia, uczestnik domagał się zasądzenia od wnioskodawczyni kwoty 13407,54 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24 lipca 2015 r. tytułem rozliczenia spłaconego przez niego w podanym okresie kredytu stron kwotą 26815,08 zł. D. K. podniósł ponadto, że zaległość kredytowa na datę 24 lipca 2015 r. wynosi 224850 zł (62285,32 CHF x 3,61 zł), połowa tej kwoty (112425 zł) obciąża wnioskodawczynię i powinna obniżyć spłatę należną E. K. ze 193493,96 zł do kwoty 81068 zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Skarżący nie kwestionuje ustaleń faktycznych dokonanych przez Sąd pierwszej instancji, zatem Sąd Okręgowy przyjmuje te ustalenia za podstawę własnego rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy uzupełniająco ustalił, iż w okresie od dnia 5 kwietnia 2013 r. do dnia 6 lipca 2015 r. D. K. spłacił kwotę 7410 CHF, stanowiącą równowartość 26815,08 zł (7410 CHF x 3,61 zł) - z tytułu kredytu hipotecznego w (...) obciążającego oboje byłych małżonków. Zaległość kredytowa na datę 24 lipca 2015 r. wynosi 224850 zł (62285,32 CHF x 3,61 zł). Okoliczności te wynikają z historii operacji na kontrakcie kredytowym (k. 450 – 452) oraz z harmonogramu spłat kredytu (k. 453 – 458) i nie były kwestionowane przez wnioskodawczynię.

Nie jest zasadny zarzut naruszenia przepisów art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. poprzez przyjęcie, iż wnioskodawczyni w sposób określony w art. 187 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. zgłosiła w sprawie żądanie zasądzenia na jej rzecz wierzytelności odpowiadającej wartości nakładu poczynionego na majątek osobisty uczestnika. Stosownie do art. 45 § 1 k.r.o., każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności. Sposób sformułowania powyższego przepisu wskazuje na zróżnicowanie zakresu kognicji sądu rozpoznającego sprawę. Określenie: małżonek „powinien zwrócić” nakłady i wydatki poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty prowadzi do konkluzji, że w tym zakresie sąd orzeka także w braku

stosownego wniosku zgłoszonego przez małżonka. Natomiast regulacja, zgodnie z którą małżonek może żądać zwrotu nakładów i wydatków poczynionych przez niego z majątku osobistego na majątek wspólny, pozwala przyjąć, iż w tym przedmiocie sąd orzeka wyłącznie na wniosek zainteresowanego małżonka. Z przeciwstawienia „powinności zwrotu” i „możności żądania zwrotu” wynika, że o ile w drugim wypadku zwrot jest uzależniony od zgłoszenia żądania (wniosku), o tyle w pierwszym wypadku jest on obowiązkiem małżonka, a jego realizacja nie wymaga inicjatywy żadnego z małżonków (por. uchwała Sądu Najwyższego z 21 lutego 2008 r., III CZP 148/07, OSNC 2009/2/23; postanowienie Sądu Najwyższego z 16 października 1997 r., II CKN 395/97, LEX nr 50532). Należy poza tym zauważyć, iż przedmiotami majątkowymi, które wchodzi w skład majątku wspólnego (art. 31 § 1 k.r.o.) są - obok rzeczy - prawa, a w szczególności wierzytelności z tytułu wydatków i nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek innej osoby. Gdy tą osobą nie jest jeden z małżonków, wierzytelności te w sprawie o podział majątku wspólnego podlegają uwzględnieniu przy ustaleniu składu majątku podlegającego podziałowi (uchwała Sądu Najwyższego z 3 kwietnia 1970 r., III CZP 18/70, OSNC 1971/2/18), a ustalenia tego sąd dokonuje z urzędu (art. 684 k.p.c. w związku z art. 567 § 3 k.p.c.). Uzasadnia to także orzekanie z urzędu o zwrocie wydatków i nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty jednego z małżonków, mimo że roszczenia o ich zwrot nie uwzględnia się przy ustaleniu składu majątku wspólnego podlegającego podziałowi i - jak wynika z art. 45 § 1 k.r.o. i art. 567 § 1 k.p.c. - rozstrzygnięcie o zwrocie tych wydatków i nakładów jest w sprawie o podział majątku wspólnego orzeczeniem dodatkowym. Natomiast o zwrocie wydatków i nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny sąd orzeka wyłącznie na wniosek zgłoszony w postępowaniu w pierwszej instancji, a domagający się ich zwrotu zobowiązany jest dokładnie określić te żądania, zgodnie z art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. Stosownie zaś do art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., sąd jest związany tymi żądaniami (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 2012 r., I CSK 323/11, LEX nr 1164719). Sąd Rejonowy prawidłowo zatem orzekł w niniejszej sprawie o zwrocie nakładów i wydatków poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty D. K., nawet bez sprecyzowania tego żądania przez E. K. w sposób w pełni odpowiadający wymogom z art. 187 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Nie można zgodzić się ze skarżącym, iż roszczenie wnioskodawczyni w zakresie zwrotu nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika uległo przedawnieniu.

Dokonanie nakładów, poniesienie wydatków, a także zaspokojenie długu drugiego z małżonków z majątku wspólnego powoduje powstanie roszczenia o - najogólniej mówiąc - dokonanie rozliczeń z tych tytułów. Dochodzi wówczas do nawiązania stosunku obligacyjnego między małżonkami jako podmiotami majątku wspólnego oraz jednym z nich, jako podmiotem majątku osobistego. Na treść tego stosunku składają się, z jednej strony, uprawnienie do żądania zwrotu, a z drugiej - obowiązek dokonania takiego zwrotu. Stosunek ten wykazuje pewne swoiste cechy, gdyż w jednej osobie następuje połączenie długu i wierzytelności. Wbrew jednak ogólnej regule nie pociąga to za sobą wygaśnięcia zobowiązania, co - jak wskazuje się w literaturze - jest wyrazem samodzielności czy wręcz personifikacji majątku wspólnego. Konstrukcja ta ma jednak znaczenie drugoplanowe i nie odnosi się do fazy realizacji wierzytelności z tytułu nakładów i wydatków, jeżeli rozliczenia następują w toku podziału majątku objętego wspólnością. Wspólność majątkowa już wówczas nie istnieje, a objęty nią uprzednio majątek przekształcił się w pewien zespół praw majątkowych, w którym małżonkowie mają określone ułamkiem udziały (zob. J. S. Piątowski: System prawa rodzinnego i opiekuńczego, Wrocław - Warszawa - Kraków - Gdańsk - Łódź 1985, s. 401). Omawiane roszczenia powstają w chwili dokonania nakładów, poniesienia wydatków lub zaspokojenia długu, jednak stają się wymagalne, co do zasady, dopiero w chwili dokonywania podziału majątku objętego wcześniej wspólnością. Za takim rozwiązaniem przemawia również fakt, że dopiero w fazie dokonywania podziału majątku objętego uprzednio wspólnością majątkową małżeńską możliwe jest uwzględnienie wszystkich wydatków, nakładów oraz zaspokojonych długów. Można wówczas dokonać rozliczeń za pomocą operacji rachunkowej, która znajdzie wyraz w odpowiednich proporcjach podziału masy majątkowej. Wydatki i nakłady z majątku wspólnego na majątek osobisty powiększają wartość podlegających podziałowi aktywów majątku wspólnego. Małżonek, na którego majątek dokonano nakładów, powinien zatem zaliczyć część ich równowartości na poczet tego, co mu powinno przyspaść w wyniku podziału. Otrzyma on w rezultacie przedmioty majątkowe o wartości mniejszej proporcjonalnie do przysługującego mu udziału w majątku wspólnym. W skrajnych przypadkach może nawet okazać się, że ma on obowiązek uiścić drugiemu z małżonków stosowną dopłatę. Jeżeli natomiast nakłady lub wydatki poczynione zostały z majątku osobistego na majątek wspólny,

to małżonek będący podmiotem tego majątku otrzymuje składniki majątku wspólnego o odpowiednio wyższej wartości lub też stosowną dopłatę (por. L. Stecki: Zwrot wydatków i nakładów na tle stosunków małżeńskich majątkowych, Nowe Prawo 1967 r., nr 12, s. 1631; postanowienie Sądu Najwyższego z 13 marca 1981 r., III CRN 35/81, OSNC 1981/11/220). Rozliczenia z tytułu dokonania nakładów i wydatków na cudzą rzecz są uregulowane także w przepisach kodeksu cywilnego (art. 226 – 231 k.c., art. 231 k.c., art. 753 § 2 k.c., art. 754 k.c., art. 405 i następane k.c.). W piśmiennictwie prezentowane jest stanowisko, podzielane przez Sąd odwoławczy, że art. 45 k.r.o. stanowi *lex specialis* w stosunku do przepisów kodeksu cywilnego. Małżonek pozostający w ustroju wspólności majątkowej nie może zatem oprzeć swego żądania na wskazanych przepisach kodeksu cywilnego, które znalazłyby zastosowanie zamiast lub obok art. 45 k.r.o. Przepis art. 45 k.r.o. zawiera samodzielną przesłankę, jaką jest fakt dokonania nakładów i wydatków. Żądanie zwrotu jest przy tym, co do zasady, niezależne od tego, czy przedmiot, na który dokonano tych nakładów lub wydatków, istnieje jeszcze w majątku małżonków (por. J. S. Piątowski: System prawa rodzinnego i opiekuńczego, Wrocław – Warszawa – Kraków – Gdańsk – Łódź 1985, s. 401). Tym samym roszczenie E. K. co do zwrotu nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika stało się wymagalne w chwili dokonywania podziału majątku wspólnego i do tego roszczenia nie ma zastosowania termin przedawnienia określony w art. 229 § 1 k.c. (zob. też E. Skowrońska -Bocian: Rozliczenia majątkowe małżonków w stosunkach wzajemnych i wobec osób trzecich, LexisNexis 2013, rozdział 7.1).

Wbrew zarzutom skarżącego, Sąd Rejonowy nie naruszył przepisów art. 45 § 1 k.r.o., art. 46 k.r.o. w zw. z art. 1038 k.c., art. 1035 k.c. i art. 212 k.c., ani też art. 47 § 1 i § 2 k.c.

Apelujący ma wprawdzie rację, że w orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, iż przy szacowaniu składników majątku wspólnego należy uwzględnić obciążenie zmieniające rzeczywistą wartość tych składników majątkowych, w szczególności obciążenie o charakterze prawnorzeczowym, za które ponosi odpowiedzialność każdorazowy właściciel nieruchomości, zwłaszcza obciążenie hipoteką i prawami dożywocia. Wartość takich obciążeń odlicza się zarówno przy ustalaniu wartości składników majątku wspólnego, jak i przy zaliczeniu wartości przyznanej jednemu z małżonków nieruchomości na poczet przysługującego mu udziału w majątku wspólnym. Brak jest przeszkód, aby przy szacowaniu składników majątku wspólnego w postępowaniu działowym uwzględnić zakres przeznaczenia środków finansowych pochodzących z kredytu zaciągniętego tylko przez jednego z małżonków oraz uwzględnić wynikający z tego wpływ na wartość określonych składników i dokonać odpowiedniego rozliczenia w postępowaniu działowym. Skutkiem zastosowania powyższej formuły rozliczeń jest to, iż spłata długu hipotecznego uwzględnionego przy ustalaniu wartości nieruchomości przez zmniejszenie jej wartości, dokonana z osobistego majątku przez małżonka, któremu przypadła ona w wyniku podziału nie rodzi roszczenia wobec drugiego małżonka, mimo że dług zabezpieczony hipoteką obciążał oboje małżonków (postanowienie Sądu Najwyższego z 2 kwietnia 2009 r., IV CSK 566/08, LEX nr 564826). Czym innym jest bowiem odpowiedzialność osobista byłych małżonków wobec wierzyciela, na którą podział majątku nie ma wpływu, czym innym natomiast zasady rozliczenia między nimi wydatków z majątku osobistego jednego z małżonków z tytułu wspólnego długu. Jeżeli ze względu na istnienie odpowiedzialności rzeczowej dług obciąża rzecz i obniża jej wartość, jego spłata przez małżonka, który w wyniku podziału majątku otrzymał obciążoną rzecz, oszacowaną z uwzględnieniem tego długu stanowi realizację zasady, że zobowiązany do spłaty jest ten komu nieruchomość została przyznana, gdyż spłacając dług zapobiega skierowaniu przez wierzyciela roszczeń do tej rzeczy (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 26 listopada 2009 r., III CZP 103/09, LEX nr 55188; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 26 października 2011 r., I CSK 41/11, LEX nr 1101323). Skarżący nie dostrzega jednak, iż przywołane orzeczenia Sądu Najwyższego dotyczą odmiennej niż w niniejszej sprawie sytuacji – zmniejszanie wartości nieruchomości o związane z nią zadłużenie miało tam miejsce, gdy obciążona hipoteką nieruchomość, wchodząca w skład majątku wspólnego, była przyznawana w wyniku podziału na własność jednemu z małżonków i stawała się przedmiotem rozliczenia (spłaty) z drugim małżonkiem bądź gdy zobowiązanie było zaciągnięte tylko przez jednego małżonka. Tymczasem w przedmiotowej sprawie wnioskodawczyni i uczestnik zbudowali dom na nieruchomości stanowiącej majątek osobisty D. K., wspólnie zaciągnęli na ten cel kredyt, a jego zabezpieczeniem było ustanowienie hipoteki na nieruchomości uczestnika. Niewątpliwie rynkowa wartość nieruchomości D. K. uległa obniżeniu na skutek obciążenia hipotecznego, jednak nieruchomość ta nie jest przedmiotem majątku wspólnego wnioskodawczyni i uczestnika i nie podlega podziałowi ani jakimkolwiek

rozliczeniu w niniejszym postępowaniu. Oboje małżonkowie są natomiast zobowiązani nadal do spłaty zaciągniętego wspólnie kredytu. Podział majątku wspólnego obejmuje w zasadzie jedynie aktywa, natomiast pasywa pozostają poza jego zakresem (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z 18 sierpnia 1959 r., I CRN 547/58, OSNCK 1959/2/59 oraz postanowienia Sądu Najwyższego: z 9 września 1976 r., III CRN 83/76, OSP 1977/9/157, z 21 stycznia 2010 r., I CSK 205/09, LEX nr 560500, z 15 kwietnia 2011 r., II CSK 430/10, LEX nr 846560). Długów zaciągniętych przez oboje małżonków zasadniczo więc nie można rozliczać przy podziale majątku wspólnego, gdyż mimo takiego podziału dług nadal się utrzymuje. W powołanym postanowieniu z dnia 9 września 1976 r., III CRN 83/76, Sąd Najwyższy wyraził jednak pogląd, podzielany przez skład orzekający, że stosując odpowiednio art. 686 k.p.c. do postępowania o podział majątku wspólnego, sąd rozstrzyga w tym postępowaniu - i to ze skutkami wynikającymi z dyspozycji art. 618 § 3 k.p.c. w związku z art. 688 i art. 567 § 3 k.p.c. - tylko o takich długach związanych z majątkiem wspólnym i ciężących w czasie trwania wspólności na obojgu małżonkach jako podmiotach wspólności majątkowej małżeńskiej, które zostały spłacone przez jednego z małżonków z własnych środków po ustaniu wspólności majątkowej a przed dokonaniem podziału majątku wspólnego. Sąd Rejonowy, nawiązując do powyższego poglądu, prawidłowo zatem uznał, iż rozliczeniu w niniejszym postępowaniu podlega dług spłacony - po ustaniu wspólności majątkowej, za okres od dnia 18 listopada 2008 r. do dnia 3 kwietnia 2013 r. - przez uczestnika postępowania z tytułu kredytu hipotecznego zaciągniętego wspólnie przez małżonków. W świetle powyższych rozważań, brak jest jednak podstaw do pomniejszenia zasądzonej od D. K. na rzecz E. K. kwoty nakładów o wartość obciążenia hipotecznego nieruchomości stanowiącej majątek osobisty uczestnika.

Na częściowe uwzględnienie zasługuje natomiast zarzut naruszenia art. 320 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Przewidziana w art. 212 § 3 k.c. możliwość rozkładania na raty tylko dopłat i spłat nie wyłącza możliwości rozkładania na raty na zasadach ogólnych (art. 320 k.p.c.) innych należności zasądzanych w orzeczeniach działowych (art. 618 § 1 k.p.c., art. 686 k.p.c., art. 567 k.p.c. – por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 1969 r., III CRN 61/69, OSNC 1970/1/13). Zgodnie z art. 320 k.p.c., rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty albo wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia zasądzonego świadczenia jest możliwe „w szczególnie uzasadnionych wypadkach”, które zachodzą przede wszystkim wtedy, gdy ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny zobowiązanego niezwłoczne lub jednorazowe spełnienie zasądzonego świadczenia byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby dłużnika lub jego bliskich na niepowetowane szkody (zob. M. Jędrzejewska: Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, tom 2, red. T. Ereciński, LexisNexis Warszawa 2009, s. 24 i n.). Należy zgodzić się ze skarżącym, że jednorazowa zapłata kwoty zasądzonej w punkcie 4. postanowienia Sądu Rejonowego byłaby zbyt dotkliwa dla uczestnika, jeśli wziąć pod uwagę jego sytuację majątkową, zobrazowaną w oświadczeniu o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania (uzyskiwanie dochodów w kwocie 1928 zł miesięcznie, przy konieczności płacenia alimentów na córkę w kwocie 800 zł miesięcznie i obowiązku spłaty do 2036 r. kredytu w kwocie 224850 zł - k. 408 – 411, 449). Z tego względu Sąd Okręgowy zmienił zaskarżone postanowienie w punkcie 4. w ten sposób, że zapłatę zasądzonej kwoty 206901,50 zł rozłożył na sześć rat: pierwsza w kwocie 157616,31 zł, płatna w terminie do 28 października 2015 r., cztery kolejne w kwotach po 10000 zł, płatne odpowiednio w terminie do 31 grudnia 2016 r., 31 grudnia 2017 r., 31 grudnia 2018 r., 31 grudnia 2019 r. oraz szоста w kwocie 9285,19 zł, płatna w terminie do 31 grudnia 2020 r., z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat. W ocenie Sądu odwoławczego, nie jest jednak możliwe rozłożenie wymienionej kwoty na większą ilość rat, w kwotach po 450 zł miesięcznie. Prowadziłoby to bowiem do nadmiernego uprzywilejowania dłużnika kosztem wierzycielki. Raty określone w postanowieniu Sądu Okręgowego uwzględniają fakt, że E. K. w terminie do 28 października 2015 r. jest zobowiązana do zapłaty na rzecz D. K. łącznie kwoty 157616,31 zł (punkt 3., 5., 6., 7. zaskarżonego postanowienia), uczestnik może więc potrącić tę kwotę z pierwszą ratą i faktycznych płatności kolejnych rat na rzecz wnioskodawczyni, nieprzekraczających łącznie 50000 zł, dokonywać dopiero od 31 grudnia 2016 r., rozliczając w międzyczasie z E. K. kolejne kwoty spłacanego kredytu hipotecznego. O powyższej zmianie postanowienia Sądu Rejonowego orzeczono na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

W pozostałej części Sąd Okręgowy oddalił apelację jako bezzasadną - na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

W punkcie III postanowienia Sąd Okręgowy na podstawie art. 45 § 1 k.r.o. zasądził od E. K. na rzecz D. K. kwotę 13407,54 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24 lipca 2015 r. do dnia zapłaty, tytułem wydatku - spłaty kredytu hipotecznego za okres od dnia 5 kwietnia 2013 r. do dnia 6 lipca 2015 r. Wnioskodawczyni nie kwestionowała, iż D. K. w wymienionym okresie spłacił kwotę stanowiącą równowartość 26815,08 zł - z tytułu kredytu obciążającego po połowie oboje byłych małżonków, zatem E. K. powinna zwrócić uczestnikowi kwotę 13407,54 zł (26815,08 zł : 2).